

Monumentnummer*: 508485

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 17 februari 1998
Kadaster deel/nr 82936/147

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
Den Helder	Den Helder	Noord-Holland					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Het Nieuwe Diep	23			1781 AC	Den Helder		
Het Nieuwe Diep	24			1781 AC	Den Helder		
Het Nieuwe Diep	25			1781 AC	Den Helder		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel			
Den Helder	C			9346			
Den Helder	C			5706			
Den Helder	C			5705			

*Omschrijving***

Inleiding

KANTOOR, gebouwd als "gebouw voor het loodswezen", gesitueerd tegen de waterkering van het Nieuwe Diep. Door deze situering heeft de voorgevel van het pand een hoogte van twee bouwlagen, de achterzijde een hoogte van drie bouwlagen (twee bouwlagen plus een souterrain). Het pand werd gebouwd in de jaren 1846-'47 door architect L. Valk en had oorspronkelijk een gecombineerde functie van enerzijds kantoor/wachtlokaal, anderzijds woonruimte voor de hoofdambtenaren en hun gezinnen. Het pand is gebouwd in een sobere classicistische bouwstijl met eclectische details. Oorspronkelijk had het gebouw een eigen drinkwaterput (nog zichtbaar aan de achterzijde van het gebouw). Het pand heeft ondanks enige wijzigingen in de directe omgeving van het pand, de stedenbouwkundige relatie tot het water en de functionele relatie tot de zeevaart c.q. de Rijkswerf Willemsoord.

N.B. De aanbouw aan de achterzijde (zuidwest) en het aangebouwde portaal aan de rechterzijde (noordwest) vallen niet onder de bescherming.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

Op U-vormig grondplan gebouwd pand, bestaande uit twee bouwlagen onder een schilddak met rode Hollandse pannen. De noklijn van de lange voorgevel loopt evenwijdig aan Het Nieuwe Diep, de noklijnen van de zeer korte zijvleugels staan loodrecht hierop. Twee bakstenen schoorstenen doorsnijden de noklijn, de hoekkepers worden bekroond door keramische pions. In de dakschilden zijn verschillende dakkapellen aangebracht, die een houten vierruitsvenster en een geprofileerde houten gootlijst hebben. De dakkapel in het dakschild van de rechterzijde heeft een houten tongewelfje. De houten kapconstructie is nog intact en bestaat uit een samenstel van schenkelspanten met gordingen en verticaal dakbeschot. Het pand is opgetrokken in rode baksteen boven een hardstenen plint. Onder de vensters van de eerste verdieping is een omlopende hardstenen cordonband aangebracht. De hoeken van het pand zijn geaccentueerd door een stapeling van zandsteenblokken. Het pand wordt afgesloten door een kroonlijst, bestaande uit een gestucte band en een geprofileerde houten gootlijst rustend op voluut-achtige houten consoles.

De voorgevel (NO) heeft een breedte van negen vensterassen, verdeeld over drie geveldelen met elk drie vensterassen. Het enigszins risalerende middendeel heeft de rijkste decoraties. De middelste as bevat de hoofdingang, omlijst door gekoppelde lisenen en een geprofileerde kroonlijst. De ingang heeft een dubbele paneeldeur met leeuwekoppen en bovenlichten met diagonale roedenverdeling. Tussen de gekoppelde lisenen zijn boven elkaar geplaatste panelen aangebracht met een bovenlicht. Op de kroonlijst rust de vlaggestok, waaraan het wapen van de Oranjes (koninklijke familie) is bevestigd. Het venster in de tweede bouwlaag boven de hoofdingang bestaat uit een houten zesruits draaivenster met diagonaal geplaatste roeden; op de kruising van de roeden is een rozet aangebracht. De vensteromlijsting bestaat uit gestucte lisenen en een eenvoudig geprofileerde kroonlijst. Aan weerszijden van de ingangstravee bevat de vensteras op de begane grond een houten zesruits schuifvenster met tweeruits bovenlicht, op de eerste verdieping een vierruits schuifvenster met tweeruits bovenlicht. De vensters hebben rechthoekige gestucte wenkbrauwen, rustend op gedecoreerde consoles. De geveldelen links en rechts van de middenpartij zijn eveneens drie vensterassen breed en hebben een indeling vergelijkbaar met de middenpartij, doch soberder: de ingangen hebben een eenvoudig gestucte omlijsting en de vensters worden niet door wenkbrauwen, maar door een strek bekroond.

De linkerzijgevel (ZO) is drie vensterassen breed, waarvan de middelste een blind venster bevat (in beide bouwlagen). De buitenste assen bevatten op beide verdiepingen vensters als in de voorgevel.

De rechterzijgevel (NW) is in oorsprong identiek aan de linker.

De achterzijde van het pand (ZW) is in tegenstelling tot de voorgevel drie bouwlagen hoog en bevat naast de twee bouwlagen een souterrain. De achtergevel bestaat uit de kopgevels van de zijvleugels en uit de achtergevel van het middendeel. De kopgevels van de zijvleugels hebben één vensteras en bevatten vensters als in de voorgevel. In het souterrain bevatten de kopgevels een ingang, bestaande uit een dubbele paneeldeur met glas. De achtergevel van het middendeel is vijf vensterassen breed, waarvan de middelste enigszins risaleert. Deze as bevat in het souterrain een centrale ingang, met daarboven drie boven elkaar geplaatste ronde vensters, die de lichttoevoer in het trappenhuis verschaffen. Aan weerszijden van de ingangstravee bevinden zich twee vensterassen die in het souterrain een houten vierruits venster bevatten, in de eerste en tweede bouwlaag vensters als in de voorgevel. De cordonlijst is op dit deel van de achtergevel niet doorgetrokken.

Het interieur is nog gedeeltelijk intact en bevat onder andere enkele stucplafonds, trappenhuisen, een rijk gedecoreerde centrale hal met gestucte lisenen en consoles. In de rechterzijwand is een marmeren stichtingsplaquette aangebracht met de tekst "GESTICHT

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ONDER HET BESTUUR VAN ZYNE EXCELLENTIE DEN VICE-ADMIRAAL J.C. RYK MINISTER VAN MARINE EN ONDER HET BEHEER VAN DEN KAPITEIN TER ZEE J. BOELEN JZ. INSPECTEUR OVER HET LOODSWEZEN 1846 & 1847. L. VALK ARCHT".

Waardering

Het pand is van algemeen belang uit cultuur- en architectuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van overheidsarchitectuur uit het midden van de 19de eeuw in een sobere classicistische bouwtrant. Daarnaast heeft het pand ensemblewaarde door de situering aan het Nieuwe Diep en door de functionele relatie met de voormalige loodsen van de havenmeester (adres: Het Nieuwe Diep 36, 37, 37a, 38) en met de Rijkswerf Willemsoord.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Handel en kantoor

Functie

Kantoorgebouw